

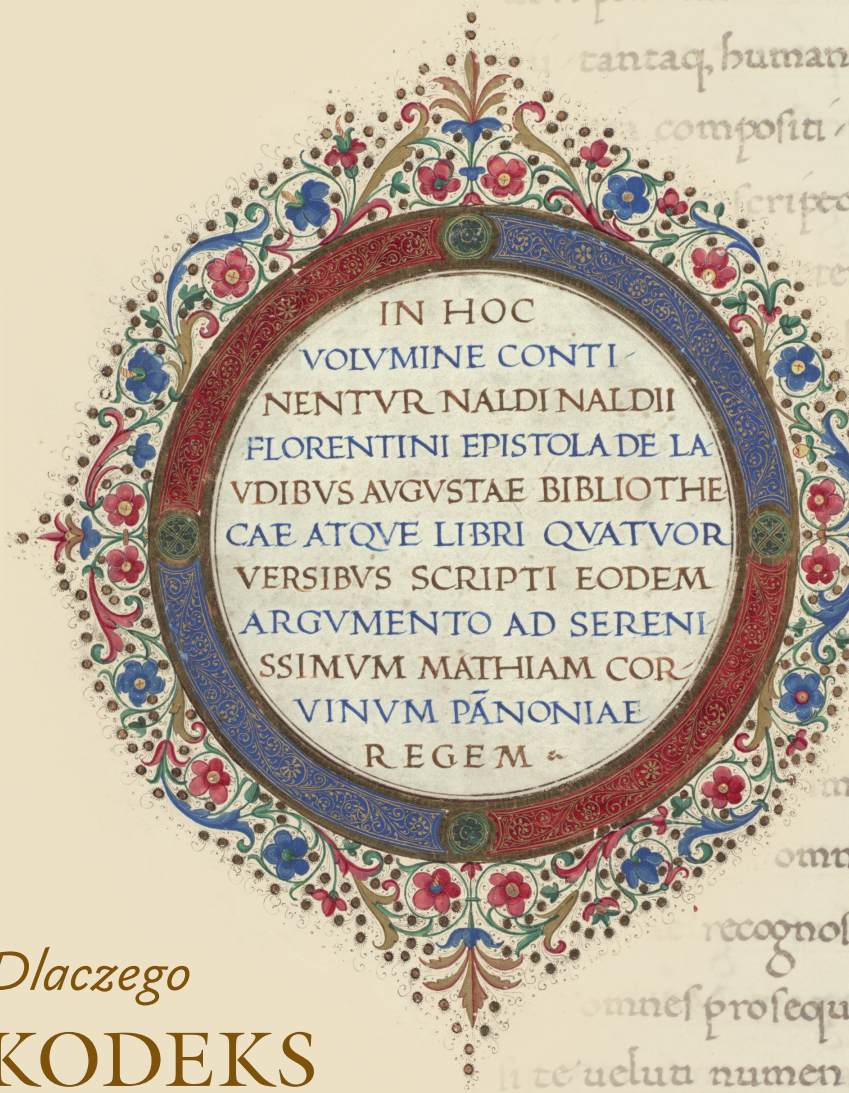
Książnica
Kopernikańska
w Toruniu

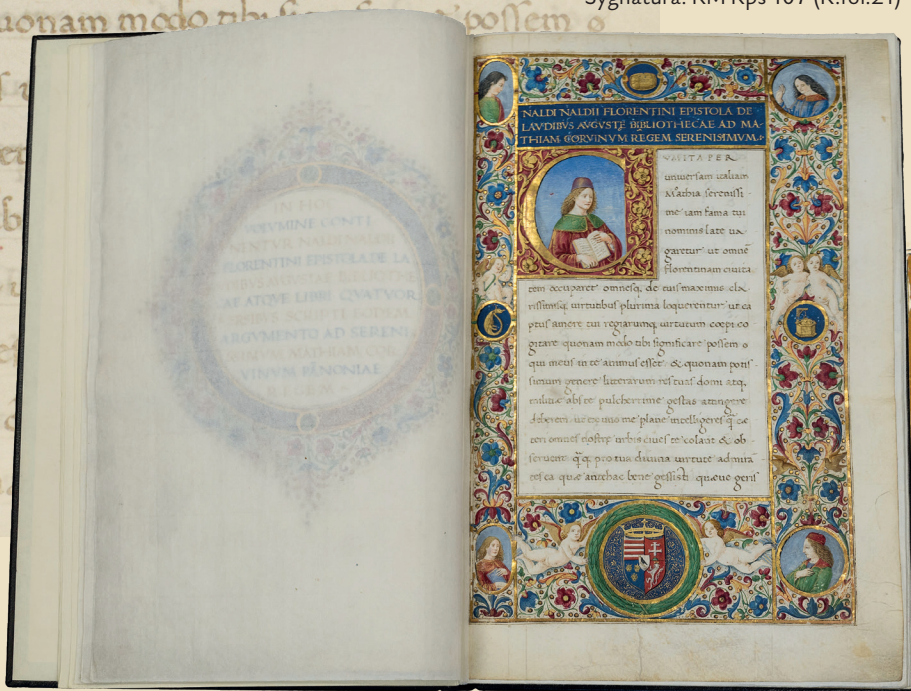
Urząd Marszałkowski
Województwa
Kujawsko-Pomorskiego
w Toruniu

Dlaczego
KODEKS
KORWINA
powinien pozostać
w Toruniu?

libri penē innumera
tantaq, human
compositi
scripto
re
omn
recognos
omnes prosequ
h te uelut numen
ad nos missum uen
hoc dete non modo
sed muse quoq, im
idem sentiant & re

Epistola de laudibus Augustae Bibliothecae atque libri quatuor versibus scripti eodem argumento ad serenissimum Mathiam Corvinum Panoniae regem.

Z perspektywy światowej jest to najcenniejszy kodeks w kolekcji Książnicy Kopernikańskiej, a jednocześnie jeden z najważniejszych rękopisów piętnastowiecznych w zbiorach polskich, napisany między 1489 a 1490 r. przez Naldo Naldiego (*1439 – †1513), włoskiego humanistę, poetę i profesora Akademii Florenckiej.

Manuskrypt należy do grupy nielicznie zachowanych, słynnych corvinianów, czyli kodeksów iluminowanych należących niegdyś do biblioteki króla Węgier Macieja Korwina (*1443 – †1490). Dzieło jest poematem wychwalającym wspaniałą „Bibliotheca Corviniana” – bibliotekę króla. Zwiera ono opis zbiorów królewskich, wraz z katalogiem autorów, których dzieła znajdowały się w tej bibliotece.

Rękopis został spisany na 62 kartach pergaminowych. Tekst poematu autor podzielił na cztery księgi.

NALDI NALDII FLORENTINI DELAVDIBVS AVGV-
STAE BIBLIOTHECHAE LIBER PRIMVS AD MATHIAM
CORVINVM PANNONIAE REGEM SERENISSIMV

VMMIH I
CORVINVS
CELESTIE
SORTE CA
NENDVS
SIT ratiōe datus
cū sit rex maximū

athiat regum: latai qui ex ordine fati
rte regunt terras cum pace insignis & armis
lle sit atq. parem partes se prestat in ambas

e dubitare facit que prima exordia sumam

ut quod principium
sse putem. referam n
essert: & uictor qu
onmodo: sed durōs
nne prius memorem
ptandē. quantum t
tq. nouem musas qua

W księdze I przedstawia opis pomieszczeń zamkowych, gdzie był rozmieszczony księgozbiór.

W księdze II i III wymienia zgromadzone tam dzieła greckich i rzymskich autorów starożytnych, a w księdze IV teksty pisarzy chrześcijańskich.

Wartość manuskrytu podnoszą przepiękne iluminacje – dekoracje renesansowe, obejmujące m.in. protoekslibris królewski, wykonane przez jednego z wiodących ówczesnych malarzy książkowych w Italii – Attavante delli Attavanti (*1452 – †1525).

A rribus atq. magis uariis exculca nu
H. et loca nunc ubi certa manet sta
O mmbus ingenio qui iam nituere s
I ngenuasq. boni uitam excoluere
S criptis quiq. suis docuere quid es
C uiq. uiro. cultus uitę quis honeste
Q uisimodus in rebo. qd fas optare qui
V itauisse decet. ratio quid ubiq. re
R ebus in humanis melius putet ad
S anctius ex cunctis homines ubi u

NALDI NALDII FLORENTINI I

DVS de laudibus Augustę bibliothę

Coruinū Pannonię Regem Sere

VADRATVS ME
lceus in penetralibus
E xistens camera
tēstudinē substinet
I ncurua: paries quam cinxerat un
D ecocti lateris dumq. a robore saxi
C ui gemine lucem fundunt a fronte

Dlaczego manuskrypt powinien pozostać w zbiorach Książnicy Kopernikańskiej?

Rękopis w Toruniu znajduje się od XVI wieku.

Już w roku 1594, kiedy tworzone bibliotekę Gimnazjum Toruńskiego, ponad wszelką wątpliwość było w niej dzieło Naldiego, o czym świadczy wydanie go drukiem w toruńskiej oficynie drukarskiej Andreasa Coteniusa. Najważniejszym jednak świadectwem istotnej roli, jaką manuskrypt florenckiego humanisty odgrywał w Toruniu, jest zrewidowany przedruk poematu Naldiego, który wraz z obszernym komentarzem autorstwa rektora Toruńskiego Gimnazjum w latach 1706–1738, Petera Jaenichena, został zamieszczony w 3. tomie jednego z pierwszych periodyków naukowych na terenie Rzeczypospolitej – Meletemata Thoruniensia.

W przypadku toruńskiego manuskryptu prawdopodobną proveniencją jest pozyskanie rękopisu przez jednego z toruńskich patrycjusza – patronów biblioteki gimnazjalnej na rynku antykwarycznym Italii lub Niemiec i podarowanie go do zbiorów biblioteki.

Kodeks ten, wchodząc w skład spuścizny po bibliotece Gimnazjum Akademickiego w Toruniu, **stanowi nierozdzielny i niepodzielny zasób, stanowiący dziedzictwo regionalne związane z Toruniem, regionem i historią Polski.** Książnica Kopernikańska jako spadkobierczyni wielowiekowej tradycji kolekcjonowania i gromadzenia zbiorów w Toruniu i regionie pieczętując chroni dziedzictwo narodowe, aby zachować je dla przyszłych pokoleń.

